

Chronische radiodermatitis

Een 53 jarige heer meldt zich in de salon voor een behandeling en laat dit plekje zien. Hij vindt de afwijking cosmetisch storend en is bij de dermatoloog geweest, die hem vanwege uw certificaat in de camouflage therapie heeft doorgestuurd naar u.

U gaat deze plek beschrijven zoals geleerd in de opleiding van U-Consultancy met het huidanalysemodel PROVOKE:

P: nek,
R: gegroepeerd,
O: 4 bij 5 cm,
V: grillig en rond,
O: matig scherp begrenst,
K: bruin, rood,
E: teleangiectasieën en macula.

Scoren

Als u dit zo ziet, probeer dan met de vaardigheden van de vervolgmodule nummer 5 te bepalen of dit een benigne- of maligne afwijking betreft. Probeer daarnaast te beredeneren waarom.

Pas eveneens de ABCDE-regel toe en kijk of dat iets uitmaakt ten aanzien van uw conclusie. Zoals u weet stond A voor a-symmetrie, B voor border/begrenzing, C voor color/kleur, D voor diameter en E voor Er El Ev respectievelijk Erytheem, Elevatie en Evolutie.

Als u op de juiste manier zou scoren dan zou u voldoende punten halen om zelf door te sturen naar de dermatoloog. Echter deze patiënt komt van de dermatoloog vandaan.

Huidkanker

U weet dat de dermatoloog geen informatie over de patiënt aan u mag geven maar wel via de patiënt. Dus u vraagt de patiënt wat hij over de plek kan vertellen. Meneer vertelt dat deze plek is ontstaan na de behandeling van een huidkanker dertig jaar geleden. Het gaat om een zogenaamde basaalcelcarcinoom. Een basaalcelcarcinoom is een huidkanker die te maken heeft met zonverbrandingen en vooral zonverbrandingen in de vroege jeugd. Gelukkig is dit een vorm van huidkanker die bijna niet uitzaait. Meneer weet te vertellen dat deze plek is behandeld door middel van radioactieve bestraling. Een andere naam hiervoor is ook wel ioniserende bestraling. Naast chirurgie en het toepassen van chemotherapie zoals de efudix crème, vormt de ioniserende straling een van de behandelingsmodaliteiten van huidkanker.

Röntgen

Bij deze oppervlakkige vorm van radiotherapie wordt gebruikgemaakt van röntgenstraling (voor diegenen met een laserapparaat en belangstelling voor golflengten; röntgenstraling is een elektromagnetische straling met een golflengte tussen 0,01 en 4,5 nanometer). Röntgenstraling heeft meer energie dan zichtbaar licht en ultraviolet licht.

Deze vorm van straling leidt, toegepast op de huid, tot beschadiging van het erfelijk materiaal van de kankercel, waardoor deze kapot gaat. Gezonde cellen blijken minder gevoelig te zijn voor röntgenstraling dan kankercellen, doordat kankercellen sneller delen. Een lineaire versneller genereert deze vorm van straling en het wordt toegepast door een radiotherapeut.

De huid zelf kan op verschillende manieren last hebben van deze bestraling. (*Radiation dermatitis: Clinical presentation, pathophysiology, and treatment* 2006: JAAD 54: 01: 28-46: 2006). Ioniserende straling wordt gebruikt om een aantal primaire tumoren te behandelen en om de effecten van pijn, functiebeperking en orgaanfalen door uitzaaiingen te verminderen.

Chronische radiodermatitis

Röntgenstraling kan huidklachten veroorzaken. Radiodermatitis kan acuut en chronisch zijn. Acuut zijn de effecten van bestraling die binnen negentig dagen op de huid zichtbaar zijn. Er is een classificatie van de mate van de acute radiodermatitis beschikbaar, zie de onderstaande tabel.

Graad

- 0 Geen afwijkingen
- 1 Enig erytheem of squamae
- 2 Matig tot behoorlijk erytheem en vochtige plakaten met afschilfering (desquamatie) beperkt tot de plooiën
- 3 Confluerende (samenvlooiende) afschilfering, meer dan 1.5 cm diameter, niet beperkt tot de plooiën en pitting oedeem
- 4 Huid necrose of ulceratie van de epidermis en de dermis, waarbij bloedingen niet veroorzaakt door trauma of abrasie

Bij de chronische radiodermatitis ziet de huid er in eerste instantie normaal uit. Pas na maanden dan wel jaren verandert de huid. Sommige veranderingen zijn tijdelijk, zoals de zogenaamde *peau d'orange* (sinaasappelhuid) wat vaak voorkomt na bestraling bij mammacarcinoom en wat meestal in het eerste jaar ook weer vanzelf verdwijnt.

Veranderingen

De meeste veranderingen die optreden zijn onder andere de hyper- en hypopigmentatie door een verstoring in de dermo-epidermale overgang. Dit kan afhankelijk van het huidtype blijven bestaan of langzaam verdwijnen.

Structurele veranderingen van de huid, zoals droogheid, schilfering, en hyperkeratose komen vaak voor. Vaak zijn de haarfollikels en de talgklieren in het bestraalde gebied kapot gestraald, met de daarbij behorende gevolgen (haarloosheid en droogheid van de huid).

Teleangiectasieën ontstaan meestal na een graad 3 acute radiodermatitis en *boost dosing*. Bij boost dosing wordt een hogere hoeveelheid bestraling gegeven dan gebruikelijk.

Poikiloderma-achtige afwijkingen (teleangiectasieën, pigmentatieveranderingen en atrofie van de huid) zijn tekenen van een ernstige beschadigde huid. Mochten in dit gebied wonden ontstaan dan genezen deze veel langzamer en minder mooi.

Wat doe je nu als schoonheidsspecialist met een plek die bestraald is en waarbij de cliënt graag het cosmetisch aspect wil verbeteren? De teleangiectasieën kun je verbeteren door te werken op de vaten zoals bijvoorbeeld met de pulsed dye laser. Pas op met het toepassen van micro-needling therapie dan wel microdermabrasie bij een chronische radiodermatitis! Op deze plaatsen kan dat leiden tot ernstige infecties en lastige wondgenezing. Uiteraard is camouflage therapie een prima behandelingsoptie.

Dr. A.J. Oosting, dermatoloog Spaarneziekenhuis, Hoofddorp
C.M. Uppelschoten, directeur U-Consultancy, Nieuwegein

U-Consultancy

Dermatologie opleidingen voor Schoonheidsspecialisten en Pedicures

U kunt na de opleiding:

- Huidaanvoeringen sneller herkennen;
- Huidanalyse uitvoeren met medische modellen en medische terminologie;
- Klanten beter adviseren omtrent huidverzorging en huidverbetering;
- Professioneel doorverwijzen naar huisarts/dermatoloog.

Data Basisopleiding schoonheidsspecialisten

Amsterdam: 5 en 19 september 2011
Zwolle: 5 oktober en 17 november 2011
Riethoven: 15 en 29 september 2011
Curaçao: 16 en 17 januari 2012

Data Vervolgopleiding schoonheidsspecialisten

Amsterdam: 3 en 31 oktober 2011
Zwolle: 7 en 21 november 2011
Riethoven: 13 oktober en 3 november 2011
Curaçao: 19 en 20 januari 2012

Data Opleiding pedicures

KRP geeft achttien accreditatiepunten voor deze opleiding.
Utrecht: 7, 14, 21 en 28 september 2011 (4 avonden)
Zwolle: 27 oktober en 24 november 2011
Riethoven: 10 november en 1 december 2011

Meer informatie en aanmelden kan via het inschrijfformulier op www.uconsultancy.nl.

U-Consultancy, Postbus 7060, 3430 JB Nieuwegein,
tel.: 030-6044170, fax: 030-3100159,
e-mail: info@uconsultancy.nl.